

Türk Konseyi Üçüncü Zirve Toplantısında Yaptıkları Konuşma

16.08.2013

Aziz Kardeşlerim, Kıymetli Cumhurbaşkanları,

Değerli Bakanlar,

Türk Konseyi'nin kurucu anlaşması olan Nahçıvan Anlaşması'nın imzalandığı "Odlar Yurdu" Azerbaycan'ın, tarihi şehirlerinden biri olan Gebele'de bulunmaktan çok büyük bir mutluluk ve memnuniyet duyuyorum.

Tarihi Nahçıvan Zirvesi'nden 4 yıl sonra, bu kez Türk Konseyi III. Zirve Toplantısı'na ev sahipliği yapan Azeri kardeşlerimize ve Cumhurbaşkanımız, kardeşim Aliyev'e de teşekkürlerimi, tebriklerimi sunuyorum.

Aziz Kardeşim, Cumhurbaşkanı Aliyev'in dirayetli liderliğinde her geçen gün önemli hamleler gerçekleştiren Azerbaycan'ın her köşesinde sağlanan inkişafı görmekten gurur duyuyoruz.

Bizleri, bu muhteşem tabii güzelliklerini mükemmel imar faaliyetleriyle taçlandırdığınız Gebele şehrinde, ağırladığınız için de ayrıca teşekkür ederim. Gerçekten de güzelliğin içinde güzel vakit geçiriyoruz, aynı zamanda

Türk Konseyi Zirveleri, kardeş halklarımızın ortak arzusu olan birlik ve beraberliğimizin en güçlü göstergesi olan toplantılardır.

Bu çatı altında almakta olduğumuz kararlar ve vereceğimiz mesajlar kardeş halklarımızın ortak arzu ve beklentilerine hizmet etmektedir.

Bu bağlamda, 1992 yılında başlattığımız zirveler sürecinin kurumsal yapıya kavuşmasında çok önemli hizmetleri ve katkısı bulunan Değerli Kardeşim Sayın Nazarbayev'e de çok teşekkür ederim. Onun, gerçekten çok samimi gayretleri, kurumsallaşmanın sağlanmasında çok büyük katkı sağladı.

Aynı şekilde, geçen yıl yapılan zirveye ev sahipliği yapan Değerli Kardeşim, Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sayın Atambayev'e de Türk Konseyi çerçevesinde oynamakta olduğu yapıcı rol nedeniyle de kendisine teşekkür ederim.

Öte yandan, Özbek ve Türkmen kardeşlerimizin de en kısa süre içerisinde aramızda hak ettikleri yeri almalarını temenni ediyorum. Bugün Türkmen Başbakan Yardımcısı kardeşimiz de aramızda olmasından ayrıca memnuniyet duyuyorum.

2009 yılında Nahçıvan Anlaşması ile kurduğumuz Türk Konseyi, kısa süre zarfında kurumsal kimliğini güçlendirmiştir. Siz Değerli Kardeşlerimin sergilediği siyasi irade doğrultusunda, planlı ve özverili çalışmalar yürüten Genel Sekreter Büyükelçi Akıncı ve Sekretarya çalışanlarını takdirle karşılıyorum.

Şüphesiz ki; Türk Konseyinin diğer birimlerini, biraz önce değerli kardeşim Nazarbayev'in söylediği gibi, Türk Bağı, Türk Akademisi, Türk Soy, bütün bunların da hep yükseğe gelişmesi hepimizin en büyük arzudur.

Değerli Kardeşlerim,

Türk dünyası, tarih ve anlam yükü olan bir kavramdır. Ortak atalarımızın bizlere miras bıraktığı değerler ve kültürün oluşturduğu şuur, sadece geçmişimizi, kimliğimizi, benliğimizi belirlemekle kalmayıp, geleceğe yönelik ortak tahayyüllerimizi de şekillendirmektedir.

Bugün bizleri aynı milletin mensubu yapan değerler, sadece ortak dilimiz, ortak dinimiz, ortak tarihimiz, ortak kültürümüz veya ata yurdumuz değil parlak bir geleceği hep birlikte inşa etme arzu ve irademizdir.

Halklarımız arasındaki gönül birlikteliği, hiçbir zaman etnik, ayrımcı, dışlayıcı ve çatışmacı bir temele dayanmamaktadır. Esasen Türk dünyası, büyük bir medeniyetin önemli bir parçasını teşkil etmektedir.

Türk devletleri olarak kendi aramızda sergileyeceğimiz işbirliği ve dayanışma, kuşkusuz, Afro-Avrasya bölgesinin barış, istikrar ve refahına da katkıda bulunacaktır. Ülkelerimiz arasında "Altı devlet, tek millet" şiarıyla yürüttüğümüz işbirliği, eşitlik ve karşılıklı saygı temelinde ilerlemeye devam etmektedir.

Bu kardeşlik ve "amelde birlik" ruhu temelinde, Cumhurbaşkanı olarak görev yaptığım son altı yıl içinde kardeş Türk Cumhuriyetlerini toplam 19 kez ziyaret ettim. Aynı şekilde, siz Değerli Cumhurbaşkanı Kardeşlerim de diplomatik protokol kurallarının dar kalıplarına sıkışmadan, ülkelerimizi onlarca kez ziyaret ederek, hepimiz, birbirimizi, bizleri şerefledirdik.

Devlet Başkanları seviyesinde sergilediğimiz bu yoğun ilişkiler, elbette diğer üst düzey ziyaretleri de beraberinde getirmiş, bu sayede pek çok büyük proje hayata geçirilmiştir. Ayrıca gerek bölgesel gerek uluslararası arası platformda aramızdaki dayanışma da örnek olmuştur. Birbirimizin adaylığını daima destekleyerek, güçlü bir dayanışma örneğini de her tarafta vermekte ve birbirimizin başarısı diğerimiz için gurur kaynağı olmaktadır.

Günümüz dünyasında işbirliği ve dayanışmaya olan ihtiyaç her zamankinden fazladır.

Karşı karşıya bulunduğumuz sorun ve imtihanlarla birlikte mücadele etmek ve fırsatlardan beraberce yararlanmak, ancak güçlerimizi birleştirmek suretiyle mümkün olabilmektedir.

Türk Konseyi, işte bu anlayışı paylaşan ülkelerimizin, daha kapsamlı bir işbirliği, dayanışma ve danışma mekanizması arayışının bir neticesi olarak doğmuştur.

Türk Konseyi çatısı altında Türk Dünyası'nın büyük potansiyelini hayata geçirecek önemli projelere imza atacağımızdan hiç kuşku duymuyorum.

Hatırlayacağımız üzere, Almatı Zirvesi'nde "Ekonomik İşbirliği" teması, Bişkek Zirvesi'nde ise "Eğitim, Bilim ve Kültürel İşbirliği" teması etrafında görüş alışverişinde bulunmuştuk. Her iki Zirveden sonra da bu alanlarda önemli adımlar atılmış, verdiğimiz talimat ve istikamet doğrultusunda değerli bakanlarımız ve görevlilerimiz yoğun bir çalışma içine girmişlerdir.

Dünyamızın küresel gerçekleri, ülkeler ve milletler arasında kapsamlı işbirliği ve entegrasyon için etkili ulaştırma ve iletişim ağını elzem kılmaktadır.

Türk dünyasının ekonomik ve kültürel alanda entegrasyonu, ülkelerimiz arasındaki ulaştırma altyapılarını birbirine bağlayacak projelerin hayata geçirilmesiyle sıkı sıkıya bağlıdır.

Bu nedenle Gebele Zirvesi'nin temasının "Ulaştırma Alanında İşbirliği" olarak belirlenmesinin son derece isabetli bir seçim olduğu kanaatindeyim.

Ülkelerimiz, Avrupa'yı Kafkasya ve Orta Asya üzerinden, Çin ve Alt Kıta vasıtasıyla Doğu ve Güneydoğu Asya'ya bağlayacak stratejik bir hat üzerinde bulunmaktadır.

Esasen Türkiye bir süredir Doğu ile Batı arasındaki mevcut hatlara alternatif ve güvenli demiryolları güzergahları üzerinde çalışmaktadır. "Modern İpek Yolu" veya "Orta Koridor" olarak bilinen bu projenin en önemli ayağı Azerbaycanla birlikte yürüttüğümüz Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu Projesi'dir.

Bölgedeki dinamikleri değiştirecek çaptaki bu dev proje kapsamındaki çalışmalar hızla devam etmektedir. Sözkonusu demiryolu hattı, Türk Konseyi üyesi ülkeler arasında kesintisiz ve hızlı ulaşım imkanları sağlayarak, ekonomik ve ticari ilişkilerimizin geliştirilmesine büyük katkı yapacaktır.

Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu Projesini en kısa zamanda tamamlamak için büyük gayret sarfediyoruz. Bu bağlamda Ulaştırma bakanlarımız sürekli bir araya geliyorlar. Dün de Ulaştırma bakanlarımız, Sayın Aliyev'le yaptığımız görüşmede bizi bilgilendirdiler ve son durumu ortaya koydular. Bu projenin doğal uzantıları olan, Bakü Limanı ile Kazakistan'ın Aktau ve Türkmenistan'ın Türkmenbaşı limanları arasındaki mevcut feribot bağlantılarının geliştirilmesi projelerinin hızla tekemmül ettirilmesi çok önemli olduğu kanaatindeyim.

Ulaştırma bakanlarımızın Temmuz ayı başında Bakü’de yaptıkları toplantı sırasında imzalanan “Bakü, Aktau ve Samsun Deniz Limanları Arasında Kardeş Liman İlişkisi Kurulmasına Dair Mutabakat Zaptı”, bu konuda önemli bir adım teşkil etmiştir. Hedefimiz, Türkmenbaşı Limanı’nın da bu çerçeveye alınması olmalıdır.

“Orta Koridor”un kilit halkasını oluşturan Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu Projesinin tamamlanmasıyla, Çin’den, Avrupa’ya, Orta Asya üzerinden doğrudan bağlantı sağlanacaktır.

Bakü-Tiflis-Kars’ın 2014 yılı içinde devreye girmesi ve yaklaşık 4,5 milyar Dolar’a mal olan Marmaray Projesinin de bu sene içinde tamamlanmasıyla ki bu Ekim ayında açılışını yapacağız, batı Avrupa’dan çıkan bir tren kesintisiz olarak Hazar kıyılarına, oradan da Aktau Limanı üzerinden Şanghay’a ve Seul’e ulaşabilecektir.

Böylece, İngiltere’den Çin’e kesintisiz demiryolu bağlantısı sağlayacak bu hattın tesisi halklarımızın refah seviyesini muazzam ölçüde arttıracaktır. Ve bu gerçekten oyun değiştirici stratejik bir proje olarak kalacaktır. Aziz kardeşim Nazarbayev’in biraz önce de değindi, bu konulara... Kazakistan’ın yakın ilgi duyduğu bu projeye, Kırgızistan’ın da dahil edilmesiyle ki dün konuştuk Sayın Cumhurbaşkanı kardeşimle O da çok ilgi gösterdi. Türk Konseyi üyesi ülkeler olarak işbirliğimizi “Demir Ağlarla” kuvvetlendirme imkanına sahip olacağımız muhakkaktır. Bu projeye herkesin ilgisini çok yakından biliyorum. Zat-i alinizin buna ilgi gösterdiğimizi, hatta Çin’den gelecek, hazır malları bile bu demiryolunun taşıyacağı yükün bile hazır olduğunu hep söylersiniz. Sizin buna katılmanızla, inşallah Türkmenistan’ında katılmasıyla ülkelerimiz gerçekten demir bir ağla örülecektir.

Diğer yandan, ülkelerimiz arasındaki karayolu taşımacılığına bakıldığında ise;

-bu da çok önemlidir- ve çok önemli olan: -bahsetti Sayın Nazarbayev de- kara ulaştırmasının tamamen serbestleştirilmesi, kara ulaştırmasında araç geçiş kotası uygulamalarının kaldırılması, Gümrük kapılarında işlemlerin standartlaştırılması ve gerekli iyileştirmelerin yapılması, eğer biz gümrükleri modernleştirmesek o zamanda demiryolu da karayolu da gelir orada tıkanır dar boğaz oluşturur. Onun için hepimiz gümrükleri bir standart bir seviyede modernleştirmemiz de çok hayati derecede. Ekonomik işbirliği ve ticareti geliştirmekte önemli olduğu kanaatindeyim. Hazar Denizi üzerindeki liman kapasitesinin bir an evvel geliştirilmesi ki Türkmenistan ve Kazakistan’ın bu projeleri mevcuttur. Münhasır Ro-Ro terminalleri ihdas edilerek düzenli Ro-Ro seferlerinin başlatılması; bu alandaki önceliklerimizi teşkil etmelidir. Bütün bunlar müşahhas projelerimiz hepimize tek tek hem de toplu olarak hizmet edecek projelerdir.

Kıymetli Kardeşlerim,

Küresel ekonomik ağırlık merkezinin, Atlantik’ten Asya-Pasifik’e kaydığı artık bir vakıadır. Bu durum tabiatıyla Türk Dünyası’nın jeo-ekonomik önemini arttırmıştır.

Türkiye, Azerbaycan, Türkmenistan, Kırgızistan, Kazakistan ve Özbekistan'ın ekonomik ve demografik potansiyeli toplamda; 4,8 milyon kilometre karelik yüzölçümüyle dünyada 7. sırada; 140 milyonluk nüfusla 9. sırada; 1,5 trilyon dolarlık milli hasıla ile 13. sıradadır.

Sözkonusu sıralamadan da kolaylıkla görüleceği üzere, Türk dünyası küresel ölçekte sahip olduğu coğrafi ve demografik ağırlığın çok altında bir ekonomik performans sergilemektedir. Bu da ekonomik kalkınma hamlelerimize aralıksız devam etmemiz gerektiğine işaret etmektedir.

Tarihe baktığımızda, Türk devletlerinin güçlü ve etkili olduğu dönemlerde, İpek Yolu'nun dünya ticaretinin ana güzergahı olduğu dönemler olduğunu görüyoruz. Türk Dünyası, küresel ekonominin ve dünya ticaret yollarının dışında kaldığında ise, siyaset ve medeniyet sahasında ağırlığı da azalmıştır. Bu, bir vakıdır. Tarihi okuyan, bilen herkes bunu görmektedir.

Bu anlamda İpek Yolu, Türk Dünyası'nın ekonomik refahının ve siyasi etkinliğinin anahtarıdır. Dolayısıyla İpek Yolu'nu yeniden diriltmek bizim açımızdan stratejik bir öncelik olmalıdır. Modern anlamdaki İpek Yolu, tarihi İpek Yolu'nun bu sefer geniş tren ağlarıyla, ulaşım hatlarıyla, enerji koridorlarıyla, doğalgaz boru hatlarıyla örülmesi demektir.

Tüm bu projelerde, Türk Dünyası'nın yeniden küresel ekonominin merkez bölgelerinden biri haline getirilmesi temel önceliğimiz olmalıdır. Önümüzdeki birkaç yıl içindeki hayata geçirilecek projelerle, bu alanda önemli bir eşiği aşmış olacağımıza inanıyorum. Bu hususta Siz Değerli Kardeşlerimin aktif desteği bunun garantisidir.

Sayın Cumhurbaşkanları,

Değerli katılımcılar,

Türk Konseyi üyeleri olarak aramızdaki siyasi ve diplomatik dayanışmayı en üst seviyede tutmak hepimizin çıkarıdır.

Türk Dünyası'nın öncelikli dış politika meselelerinin başında Yukarı Karabağ meselesi gelmektedir. Azerbaycan topraklarının yüzde yirmisinin işgal altında bulunduğu mevcut durum, elbette kabul edilemez.

Yukarı Karabağ sorununun en kısa sürede, barışçıl yollarla ve Azerbaycan'ın toprak bütünlüğü esasında çözülmesi için elimizden gelen gayreti göstermeye devam edeceğiz. Bu illegal işgal ve gasp son buluncaya kadar sizlere destek vermek kardeşlik hukukumuzun bir icabıdır.

Azerbaycan Türk zirvelerine bugüne kadar üç defa evsahipliği yapmıştır. Azerbaycan'da gerçekleştirilecek dördüncü zirvenin ki, günü geldiğinde olacak inşallah, yukarı Karabağ sorununun çözümüyle birlikte Karabağ'ın güzel şehirlerinden birinde düzenlenmesi en büyük temennimizdir. Eminim ki oralarda böyle güzel, yeşildir.

Aziz Kardeşlerim, Değerli Cumhurbaşkanları,

Gelecek yıl Türkiye’de yapacağımız Dördüncü Türk Konseyi Zirvesi’nde Türk dünyasının bir bütün halinde temsil edilmesi en büyük arzumuzdur. Bu doğrultuda, gelecek Zirve’de Türkmenistan ve Özbekistan’ın da aramızda yer alması beklentimizi koruyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle, burada hazır bulunan siz değerli Cumhurbaşkanlarını ve heyet başkanlarını en kalbi duygularıyla selamlıyor, sizin aracılığınızla bütün kardeş halklarımıza mutluluk, refah ve esenlik diliyorum.

Hepinize başarılar diliyorum.

Teşekkür ederim.